

PANASZNAPON AZ AGROKER-NÉL

Sok panasszal felszerelve koptattunk be a szegedi AGROKER-hez, Sinkó Antal igazgatót, Dunai Árpád és Kálmán Tibor osztályvezetőt kértük, adjanak magyarázatot, mi az oka, hogy állandóan gyarapodik a hiánycikkek listája. Néhányat emelünk csak ki a kérdésekből és a válaszokból.

Legfőbb téma: magyar gyártmányú erőgépekhez sokszor nehezebb pótalkatrészt kapni, mint az importgépekhez. Szövetkezeteink azt mondják, éppen a könnyebb alkatrész-utánpótlást ígérték, amikor a hazai gyártmányokat ajánlották. A válasz: traktorgyárunk kész traktort gyárt, a legapróbb csavarra is szüksége van, hogy a sok ezer forintos gép elinduljon, tehát érdemes foglalkoznia vele. De ha ugyanezt a filléres szerkezetet pótalkatrészként kell gyártania, nem fizetődik ki.

Szinte minden mezőgazdasági üzemünkben gondot okoz a gumibroncsok hiánya.

Többet adtak el eddig az AGROKER-nél, mint tavaly. Folyamatosan érkeznek szállítmányok ezután is. Japánból is importálunk, mégsem elég. Tény, hogy a keresletet maradéktalanul később sem tudják kielégíteni.

Erősen szorít a cipő az erőgépeknél is.

Valóban, de a hiba elsősorban a megrendelőkben van. 191 traktort kértek mindössze a szövetkezetek megrendelésükben, az AGROKER saját kockázatára 387-et rendelt, de várhatóan ez is kevés lesz, hiszen közben rendeződött csak a gépvásárlásokra fordítható bankhitelek ügye. Pótlásként még rendelték háromszázat, eddig 150-et kaptak.

Korrekt válaszok, de elég nyugtalanító most ez a korrektség. Ha egy fogaskerék vagy kapcsolóvilla hiányzik, filléres ügy. De ha ez nincsen, áll a gép, ha a mezőgazdaságban állnak a gépek ahelyett, hogy dolgoznának, akkor számítsa ki valaki, mennyi kárt okoz egyetlen fogaskerék hiánya. Hát az a sok, ami mind hiánycikk?

A szegedi Móra Tsz-től ezt hallom: kész cirkusz, ami az ellátás körül tapasztalható. Az Új Élet is, a rózskei Aranykalász is azt mondja, hogy beszerzik Dorozsmát, Kecskemétet, Békéscsabát, Szolnokot járják nap mint nap. Szinte mindent megszereznek, ami kell, de ha ott van, miért nincs itt is? Anynyi többletköltséget jelent a sok futkosás, a felesleges időkiesérről nem is beszélve, hogy drága lesz a legolcsóbb alkatrész is, mire célhoz ér.

Furcsa játék, hogy a szegedi AGROKER-hez is jönnek az említett területről, sőt máshonnan is. Az egyensúly tehát megvan, de bosszantó az ilyen egyensúly. Válaszadóink szerint ebben a sok ingajárásban önként vállalt felesleges munka is. Azt ajánlják, forduljanak hozzájuk, hiszen ami az országban bárhol van, azt ők napokon belül meg tudják szerezni. Egyet kérhetünk csak, fogják szaván az AGROKER-t.

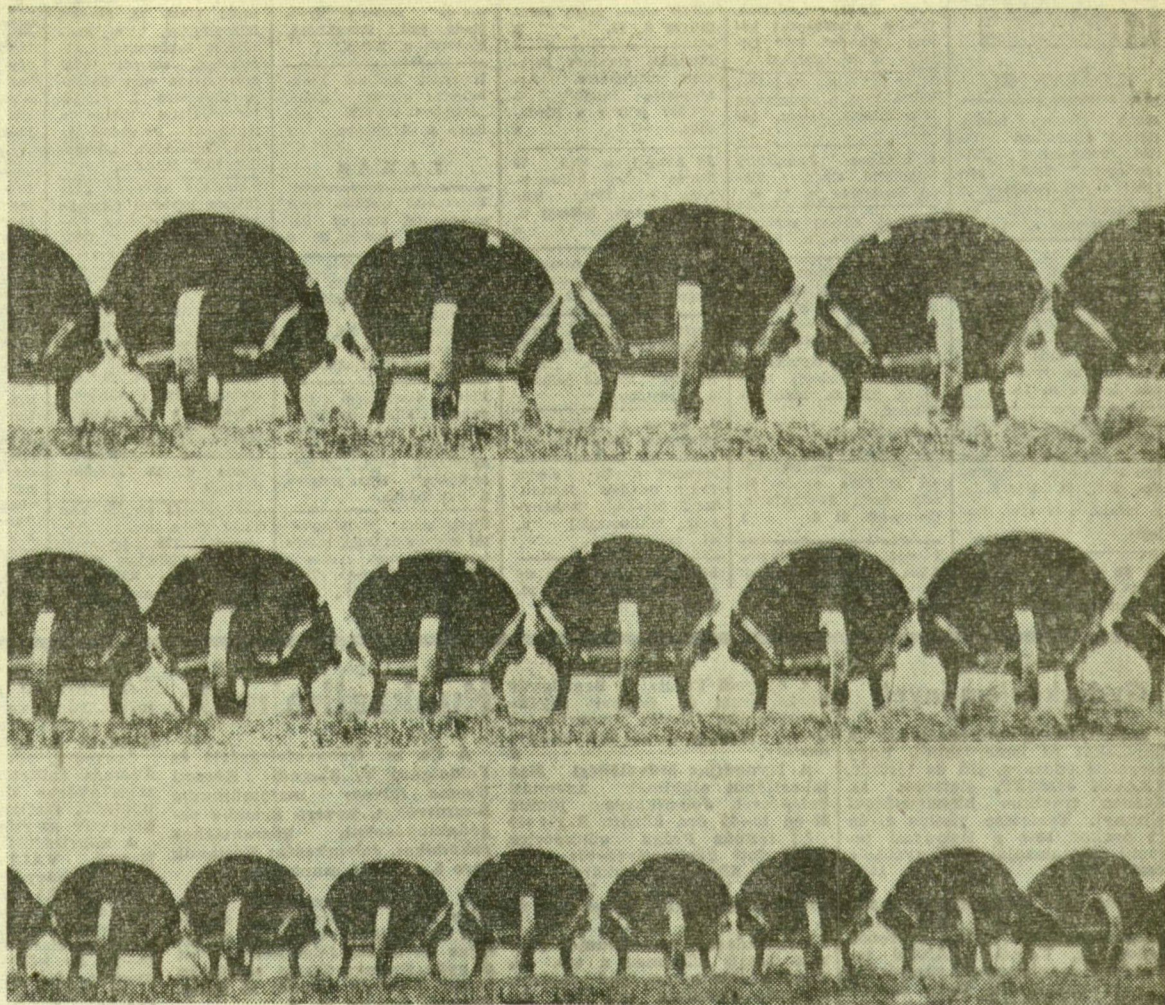
Utolsó kérdésünk az aratásra vonatkozik. A kombájnok javítása most folyik, de egy sor hiba akkor derül ki, amikor elindulnak a gépek.

Ékszíj van — elmúlt évek híres hiánycikke —, csak variátorékszíj hiányzik egyelőre, és háromnegyedes görgőlánc. Központi felmérték az országos készleteket, számba vették a javító-bázisok elfekvő alkatrészeit is. A június 29-től augusztus 22-ig működő ügyeleti szolgálat az ország bármely pontján fellelő hiányt érzékelni tudja, és azonnali pótlásra intézkedik, hiszen bárholonnan átcsoportosíthatja a szükséges eszközöket és alkatrészeket.

Sok más kérdésről is beszélgettünk, őszintén mondván, nem nyugtattak meg a válaszok. Tavaly külön fejmosást kaptak alkatrészek nagyobb mennyiségű raktározásáért és sajnálom, hogy ez a fejmosás most út vissza. Egyet kell értenünk az AGROKER-rel abban is, hogy szövetkezeteink szakképzett vezetőinek az eddigieknél sokkal pontosabban kell tudniuk, mire lesz szükségük jövőre, hiszen termelési terveikhez a szükséges berendezéseket is számításba kell venniük. De nem ők hibáztathatók egyedül. A napfoltok előrejelzésében bizonyára előrébb állunk, mint a földön járó traktorok alkatrész-szükségletének kiértékelésében. Objektív nehézségek vannak, de úgy tűnik, ezeket valahol emberek idézik elő. A kereslet-kínálat érzékeny műszerei meg tudják mutatni, hol a hiba az ellátásban.

D. H.

Horváth Dezső

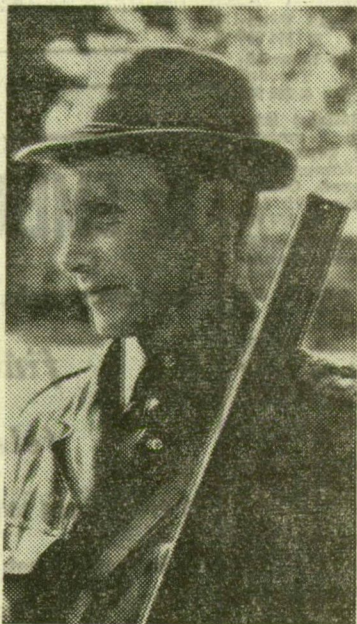

Készenlétben

A PUSKÁS EMBER

- Csősz, vagy mezőőr?
- Mezőőr!
- Miért nem csősz?
- Azért, mert így vagyunk fogadva.

Félig igaza van, ha tiltakozik a csőszség ellen. Hol van ő már a farkósbotos vagy kislejcsés, legtöbbször örögember csőszöl! Neki dupla csővű puskája van, egyenruhája, és az egyenruhán fénnel csillogó jelvény: mezőőr.

Hivatása is más, mint elődjeié volt. A puska használatához tudnia kellett fegyverismeretet, egy csomó madár használatát, és azt a kikötést, hogy amelyik madarat nem ismeri, nem is löheti le. Megtanították a vagyonzabiztonságot célzó jogszabályok rá vonatkozó szakaszainak egész gyűjteményére.

Ha valakinek a tehene belelegel más kukoricájába, azért többféleképpen lehet eljárni ellene. A téhen gazdája ellen peresze. Meg lehet büntetni szabálysértésért, meg lehet fizettetni vele a kárt pénzben, de egyezség is születet a téhenlegelés miatt szembekerült „felek” között. Sokszor elég annyi az igazságtéveshez, hogy a puszkás csősz megszámlolja, hány kukoricát esett az intervenció áldozatává, és törvényt tesz bölcs elhatározással:

éppen annyi cső illese a károsultat — kukoricaszárral együtt. A körülmények motivációs tényezőként kerülhetnek szóba.

A határőrzés továbbra is feladata. Sokan vannak, akik még mindig szeretnek a készre járni. Egy év alatt 213 ügye termett ebből Mohai Józsefnek Zákányszéken. Könyörtelen ember. Aki tilosban jár, nem kerülheti el büntetését. Legtöbbször fűkaszás vagy legeltetés közben esnek áldozatul a csábításnak — mert itt szó szerint igaz, hogy a szomszéd rétje zöldebb, mindig kedvesebb. Innen adódik a szabályok legtöbb megsértése. Agyafűrt esetek is vannak. Volt, aki kicsapta éjszakára disznáját a farkósbotos be is drótozta a kaput, hadd védekezzen esetleges számonkérés esetén, hogy tudtán kívül van kint a koca a búzában, vagy éppen vissza ne tudjon menni reggel az ólba. Mondta is a gazda éjféltájban, amikor bezörgött hozzá, hogy az nem lehet igaz, mert be is drótozta a kaput.

— Azt látom, hogy bedrótozta, azért kellett nekem a tetején bemásznom, de a disznó nem tud kaput mászni. Reggel jöttek a kárt megbecsülni.

Hivatali teendői közé tartozik számon tartani, ki mennyi paprikát ültetett, mennyit palántázott, és hány fonallal akaszt szép piros füzéreket az eres alá. Sok tekergős észjárással elkövetett lopásnak lehet így elejét venni. Ott van a részes művelésű termények betakarításánál, mert előfordult már, hogy a csindri-bindri kukorica jutott a gazdának, a közreműködők pedig a javát vitték.

Amikor jött a belvíz, ő segített a közmunkára való kirendelésben, hogy idejében megtisztítsák a levezető árkokat és csatornákat, és segítséget nyújtsanak a kárvalott családoknak. Sok dolga volt emiatt, mert sík víz volt a határ, de az árvízhez történő mozgósításban megsokszorozódott a munkája.

Kutya-macska históriák is akadnak egymás után. Elűtött egy autó egy kutyát vagy kóborló macskát, de nincs senki, aki eltemesse. Ő deríti fel ilyenkor, ki a néhai állat egykori gazdája. Ha a szomszédok segítene, egyszerű az ügy, néha

azonban máshonnan kell bizonyítékokat szereznie.

Előfordul, hogy puszkája miatt kéri segítségét. Erdők szélén sok a szarka, csirkék, pulykák és más aprócságok hétróbas veszedelme. Egy-két lövés a fészekbe elhárítja a bajt, föltéve, ha nem öreg a szarka, mert annak az eszén, éberségén és ravaszágán nehéz puszkával kifogni. Külön hivatala szólóérés-kor a seregélyek riasztása, mert azok ugyancsak fircangolják ám a termést. Lead egy lövést, ezrével repülnek. Oltás előtt a vén kutyák lepuffantására kéri, vagy oda, ahol csirkés a kutya, nem ugat vagy elcsavarog.

Tanyás területen sok dolga van a puszkás csőznek, egy kicsit a rend őrének is számít. Gondolom, haragosa is van bőven.

— Akit egyszer rajtakapok valamin, hát az nem borul a nyakamba másnap se, hogy kedves testvér, de jó, hogy találkozunk. Van, aki sokáig tartja a haragot, de olyan is volt, aki nem sokkal az eset után szintén segítségért jött, mert a szomszéd disznaja meg az ő veteményét túrta széjjel. Egy év óta fokozatosan fogynak a szabálysértők, elfogynak velük lassan a haragosok is. Talán sikerül beláttatnom az emberekkel, hogy az ő érdekükben dolgozom.

Sok jót is mondanak erre a puszkás emberre. Tanyai ő is, nem is tudja felülről nézni a tanyán élő népeket. Azt azért sajnálom, hogy hivatalsszági nevet adtak a mindig friss levegőn jövő-menő ember ugyancsak megnövekedett feladata mellé.

H. D.

A RÉGI CSILLAGDA

Környe község mellett, Erdőtagyoson élt Posztóczy Károly, az egyik leghíresebb magyar amatőr csillagász. Csillagdáját az 1900-as évek elején állította fel, amikor hazánkban még nem volt állami csillagvizsgáló. A forgató kupolával felszerelt épületben 50 éven át használt ritka műszerek jelentős szerepet játszottak a magyar csillagászat történetében.

Az erdőtagyosi „csillagda” felszerelése aránylag épségben maradt meg. A 49 darabból álló gyűjteményt a 80 éves csillagász 1962-ben megvételre ajánlotta fel a Komárom megyei tanácsnak. A nagy teljesítményű lensés távcső, a csillagászati idő mutató óra, a hulló csillagok észlelésére szolgáló meteoroszkop és más műszerek így kerültek a tati Kuny Domokos Múzeumba. Ott őrzik a csillagda gazdag könyvtárát is. Ebben megtalálható a természettudományi közlöny valamennyi száma, és Posztóczy 50 éven át gyűjtött feljegyzései. A szenvedélyes csillagász többek között a hulló csillagok, a ködfoltok megfigyelésével foglalkozott, fényképezte a csillaghalmazokat. Megjelent több tanulmánya is az égitestek világáról.

A nemcsak tudományos, hanem kultúrtörténeti szempontból is értékes anyagot most a természettudományos oktatás szolgálatába állítják: a csillagvizsgálót a földrajzi, meteorológiai és más adottság szempontjából legkedvezőbb helyen, Tatán állítják fel.

ÓRIÁS HARCSA ÉS HÍZOTT SERTÉS

Az idei mezőgazdasági kiállításon és vásáron újból lesz tárgynyermény. A főnyermények között egy hízott sertés és egy óriás harcsa kerül kisorsolásra. A hízalási versenyben részt vevő gazdaságokban nemrég méréseket: a borotai téves hízója tartja a rekordot, 505 kilogrammal, a Bajai Állami Gazdaságban 400, a kántorjánosi tévesben 390, a rohani közös gazdaságban 300 kilogrammal „jegyezték” a szépen hízó sertéseket. A kiállításra kerülő főnyerményt augusztus hó elején választják ki a legkövérebbek közül.

A másik érdekes főnyermény az óriás harcsa. A pályázat alapján a halászati szövetkezetek versenyeznek a zsákmányért. Áprilisban a tolnai halászoknak egy 36 kilogrammos harcsa került a horgukra, amelyet a helyi telettel medencében helyeztek el, de ez a szép példány csak biztonsági tartalékként szerepel a listán, mivel május 11-én a gyomai halászoknak 60 kilogrammos óriás harcsát sikerült kifogni. Ezt a szép példányt a Fővárosi Állatkert akváriumában őrzik.